

dr hab. Dariusz Samól
dziedzina sztuki muzyczne
dyscyplina artystyczna instrumentalistyka
adres do korespondencji:
Akademia Sztuki
Al. Niepodległości 40
70-404 Szczecin

Szczecin dnia 12.01.2018 r.

Zlecniodawca recenzji

Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu, pismo z dnia 20 listopada 2017 roku, zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 14.03.2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (dz. U. Z 2014 r. poz. 1852) oraz § 6 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 roku (Dz. U. Z 2014 r. poz. 1383).

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu nr 48/2014/2015 z dnia 12 maja 2015 roku w sprawie:

- wszczęcia, na wniosek Pana mgr Artura Motyki z dnia 13 lutego 2015 roku przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka
- wyznaczenia recenzenta

W świetle ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr. 65 poz. 595, ze zmianą Dz. U. nr 164, poz. 1365 z dnia 17.08.2005 roku, tekst jednolity art. 6 ust. 1, 3) Rada Wydziału Instrumentalnego posiadała uprawnienia do prowadzenia przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka.

Do nadesłanego mi przez przewodniczącego Rady pisma sygnowanego datą 20.11.2017 roku, informującego o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej Pana **mgr Artura Motyki pt. „Synteza kultury Wschodu i Zachodu na wybranych przykładach japońskiej literatury saksofonowej drugiej połowy XX wieku”** została dołączona następująca dokumentacja:

- uchwała o wszczęciu przewodu doktorskiego
- uchwała o wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej kandydata
- protokół komisji skrutacyjnej z głosowania w sprawie wyznaczenia recenzenta
- lista obecności członków Rady Wydziału

Niniejszym stwierdzam, że świetle ustawy z dnia 14 marca 2003 roku art. 14 ust. 2 pkt. 1 Rada Wydziału podjęła prawomocną uchwałę o wszczęciu przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka oraz wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej Pana mgr Artura Motyki.

Podstawowe dane o kandydacie

Pan mgr Artur Motyka urodzony dnia 12. lutego 1980 roku w Rybniku ukończył Akademię Muzyczną im. Karola Szymanowskiego w Katowicach w klasie mgr Bernarda Steuera w 2004 roku. W latach 2004 - 2005 roku był zatrudniony w 2004-2005 Gerchards GmbH Live Show(Niemcy), ponadto od 2005 roku pracuje w PSM I stopnia w Raciborzu, a od 2010 roku w PSM I i II stopnia w Rybniku na stanowisku nauczyciela gry na saksofonie. Mgr Artur Motyka od 2012 roku jest studentem studiów doktoranckich w Akademii Muzycznej we Wrocławiu w klasie prof. Mieczysława Stachury.

Kandydat podnosił swoje kwalifikacje zawodowe uczestnicząc w licznych wykładach, warsztatach i kursach mistrzowskich prowadzonych przez wybitnych polskich i zagranicznych wykładowców.

Pan Artur Motyka prowadzi działalność artystyczną jako solista i kameralista występując na wielu festiwalach muzycznych jak Warszawska Jesień, Wroclavia Cantans, Sacrum Profanum, Warszawskie Spotkania Muzyczne, Shrewsbury 24th International Music Festival (Anglia), Sydney-Canberra 14th Intern.Music Festival (Australia), Music Festival in Kokkola (Finlandia), NEW YORK Wind Band Festival (USA). W roli solisty koncertował ze znaczącymi orkiestrami w Polsce i za granicą. W jego repertuarze znajdują się zarówno uznane dzieła literatury saksofonowej wybitnych kompozytorów XX wieku, jak i prawykonania muzyki współczesnej.

Mgr Artur Motyka jest laureatem nagród i wyróżnień w konkursach muzycznych, m.in. zajął II miejsce w Konkursie Saksofonowych Zespołów Kameralnych z Kwartetem Akademickim – Szczecin 2004, oraz został Laureatem Ogólnopolskich Przeglądów Instrumentów Dętych Drewnianych – Olsztyn 1998 roku. W 1998 roku otrzymał także Stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska Pana mgr Artura Motyki pt. „**Synteza kultury Wschodu i Zachodu na wybranych przykładach japońskiej literatury saksofonowej drugiej połowy XX wieku**” składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym - płycie CD, oraz opisu stanowiącego nieodłączną część pracy pod wspomnianym tytułem. Dzieło artystyczne obejmuje następujące pozycje:

- Takashi Yoshimatsu – Fuzzy Birth Sonata
- Haruhisa Takeno – Dance

- Ryo Noda – Improvisation I, II, III
- Ryo Noda – Mai

Wykonawcy: Artur Motyka – saksofon altowy

Marek Werpulewski – fortepian

Anna Brachman – fortepian

Łukasz Szostek - reżyseria i montaż nagrania

Dzieło artystyczne obejmuje kompozycje japońskich twórców, które doskonale dokumentują temat podjęty przez Doktoranta. Większość utworów przedstawionych na płycie CD jest przesycana elementami tradycyjnej muzyki japońskiej. Wyjątek stanowi *Dance* Haruhisa Takeno, oparty głównie na pierwiastkach muzyki europejskiej. Prezentowane dzieła wymagają od wykonawcy najwyższych umiejętności wykonawczych oraz wielkiej dojrzałości artystycznej, które niewątpliwie należą do przymiotów Doktoranta. Z dużym kunsztem wykonywane glissanda, wielodźwięki, rozszerzone wibrata, bisbiglianda, czy podziwu godne operowanie oryginalną i różnorodną artykulacją pozwoliły mu całkowicie zrealizować zamierzony cel w postaci prezentacji wzajemnych oddziaływań kultury Wschodu i Zachodu na przykładzie muzyki saksofonowej. Całokształtu wyrazu artystycznego prezentowanych nagrań dopełnia przekonujący przekaz emocjonalny. Narracja muzyczna, frazowanie, wyrazowość poszczególnych utworów nie budzi wątpliwości. Pewne zastrzeżenia mogą dotyczyć wolnych fragmentów w pierwszej części Sonaty oraz w *Dance*, gdzie prowadzenie melodii mogłoby być nieco bardziej natchnione, a także pewnie niedociągnięcia w drugiej części Sonaty w rejestrze altissimo, nie wpływa to jednak znacząco na odbiór prezentacji jako całości. Prezentację dzieła oceniam pozytywnie.

Dysertacja obejmuje następujące części i rozdziały:

- Wstęp
- Historia i kierunki rozwoju saksofonu w Europie
- Synteza muzyki zachodniej i japońskiej oraz rozwój saksofonu w Japonii
- Omówienie japońskich kompozycji saksofonowych na wybranych przykładach
- Zakończenie

Główna część opisu dzieła artystycznego koncentruje się na omówieniu wzajemnego przenikania saksofonowej muzyki Zachodu z muzyką japońską, co w efekcie doprowadziło do powstania nowych koncepcji twórczych znajdujących swoje odzwierciedlenie także w muzyce saksofonowej, której przykłady Doktorant omawia w kolejnych częściach pracy. W rozdziale pierwszym Autor pokrótce nakreślił historię powstania saksofonu, kładąc szczególny nacisk na rolę najwybitniejszych postaci zasłużonych dla rozwoju muzyki saksofonowej w XX wieku. Nie mogę się zgodzić na określenie Sigurda Raschera mianem

„eksperymentatora”. Jeśli określenie to dotyczy rozszerzenia skali saksofonu, to jakkolwiek doprowadzone przez niego do perfekcji, było kontynuacją i rozwinięciem techniki znanej już w XIX wieku, która znalazła zastosowanie w solistycznych występach pierwszych wirtuozów saksofonu. Podobnie było z innymi technikami t.zw. współczesnymi, jak slap czy frullato, były one dość szeroko stosowane w lżejszych gatunkach muzycznych od końca XIX wieku. Te drobne nieścisłości nie wpływają jednak na wartość pracy Doktoranta.

Początkowy segment dysertacji stanowi punkt wyjścia do jej zasadniczej części, w postaci opisu pojawienia się saksofonu w Japonii, zainteresowania Japończyków muzyką Zachodu, oraz analizy wybranych kompozycji, które zdaniem Autora są reprezentatywne dla podjętego tematu. Doktorant udowodnił w swej dysertacji, iż wieloletni proces wzajemnych oddziaływań ducha sztuki muzycznej Japonii i Zachodu, zaowocował pojawieniem się zarówno wybitnych saksofonistów japońskich, jak i znaczącym wzbogaceniem literatury przedmiotu o muzykę oryginalną, wykazującą znamiona najwyższego kunsztu artystycznego.

Autor wykazał iż środki wyrazowe przejęte z tradycyjnej muzyki japońskiej oraz europejskiej, a także typowo współczesne techniki wykonawcze, pod piórem zdolnych kompozytorów z obu tak oddalonych zakątków świata, znakomicie współtworzą tę niezbędną wartość dodaną – nowe brzmienia i koncepcje twórcze.

Doktorant podkreślił rolę pierwszych wybitnych japońskich saksofonistów, którzy poprzez swoją fascynację tym instrumentem, pokonując często wiele przeszkód różnorodnej natury potrafili zainteresować nim japońskich kompozytorów i popularyzować saksofon klasyczny wśród swoich rodaków, równocześnie wchodząc do panteonu światowej sławy wirtuozów.

Przeprowadzając szczegółową analizę wybranych utworów saksofonowych autorstwa kompozytorów japońskich, Autor odnosi się do technik wykonawczych stosowanych w japońskiej tradycji muzycznej a przeniesionych na grunt saksofonowy. Odwołuje się przy tym zarówno do instrumentarium, z którego są wzięte, jak i ich oryginalnego nazewnictwa. W połączeniu z opisem sposobu realizacji tych technik daje on czytelnikowi–instrumentaliście właściwe narzędzia do ich prawidłowego zastosowania. Autor podkreśla przy tym szczególny charakter emocjonalny twórczości japońskich kompozytorów co stanowi dla wykonawcy bardzo cenną wskazówkę interpretacyjną.

Zarówno część analityczna jak i wątek poruszający różnice kulturowe pomiędzy szeroko pojętym Zachodem i Japonią oparte są na szerokiej wiedzy Autora wypływającej wprost z jego własnych badań i doświadczeń, dowodząc jego wysokich kompetencji naukowych. Opierając się w dużej mierze na osobistych kontaktach z muzykami japońskimi, a także bazując na własnych doświadczeniach muzyka-instrumentalisty, korzystając z dobrych narzędzi badawczych zgłębił on i rozwiązał z wnikliwością charakteryzującą wytrawnych badaczy problemy zawarte w tezie swej pracy.

Doktorant poruszając tematykę tak oryginalną, otworzył jednocześnie drogę do dalszych badań nad fenomenem przenikania się kultur w twórczości saksofonowej.

Konkluzja

Podsumowując, stwierdzam iż mgr Artur Motyka należy do grona tych młodych instrumentalistów, przed którymi sale koncertowe powinny stanąć otworem, a publiczność może od nich oczekiwać wspaniałych doznań estetycznych. Błyskotliwa technika gry, biegłe operowanie współczesnymi środkami wyrazu, połączone z głęboką, przemyślaną interpretacją przedstawionych kompozycji dają obraz wykonawcy dojrzałego, podążającego własną, indywidualną drogą artystyczną, a jednak wciąż poszukującego i czerpiącego radość z tych poszukiwań.

Opis dzieła z należytą starannością przedstawia podjętą problematykę. Doktorant używając właściwych narzędzi badawczych, posługując się szeroką wiedzą oraz świetną intuicją badawczą w doborze materiału i jego głębokiej analizie, dowiódł swoich wysokich kompetencji naukowych. W rezultacie otrzymaliśmy wartościową pracę stanowiącą dla saksofonisty bardzo dobre źródło naukowe i interpretacyjne.

Niniejszym stwierdzam, że Doktorant rozwiązał założone zagadnienia artystyczne oraz naukowe i w ten sposób spełnił bez zastrzeżeń wymagania art.13 ustawy z dnia 14.03.2003 roku. Pracę doktorską mgr Artura Motyki przyjmuję.

dr hab. Dariusz Samół

